

РЕШЕНИЕ

№ 27

гр. Пазарджик, 28.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Венцислав Г. Петров

при участието на секретаря А З. Н
като разгледа докладваното от Венцислав Г. Петров Търговско дело № 20235200900058 по описа за 2023 година

Предявени са обективно кумулативно съединени иски от П. И. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Панагюрище, ул. „“ № , чрез адв. Т. от САК, срещу „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, за заплащане на обезщетение в размер на **30 000 лева**, частично от 40 000 лева /след допуснато увеличение на иска по размер, на основание чл. 214, ал. 1, изр. 3 от ГПК/ за претърпени от нея неимуществени вреди от пътно-транспортно произшествие /ПТП/, настъпило на 07.07.2019 г. по вина на застрахован при ответното дружество водач Н. В. В., управлявал л. а. , рег. № , ведно със законната лихва, считано от датата на инцидента до окончателното плащане, както и обезщетение от **322.14 лева** за претърпени от нея имуществени вреди - разходи за лечение и възстановяване в резултат на същото ПТП, ведно със законната лихва, считано от датата на инцидента до окончателното плащане, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ. Претендира се и адвокатско възнаграждение за оказана безплатна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАДв.

Исковете се основават на следните **фактически твърдения**:

На г., около ч., на 101 км. + 500 на Автомагистрала „Тракия“ в посока гр. София е настъпило ПТП, при което л. а. , рег. № , управляван от Н. В. В., се е движел с несъобразена скорост, поради което губи контрол, отклонява се

вляво и блъска л. а. , рег. № , управляван от М. В. В.. От своя страна л. а. се завърта надясно и удря обратно л. а. от лявата му страна, който навлиза в пътното платно на дясно движещите са автомобили и блъска отдясно л. а. , рег. № , управляван от Х А М, в който се е возила и ищцата. Твърди се, че виновен за ПТП е водачът на л. а. , видно от съставения Констативен протокол с пострадали лица. Съставен е АУАН от ., като е образувано и ДП № . на РУ - Пазарджик, респ. прокурорска преписка № г. на РП - Пазарджик. След инцидента пострадалата ищца е откарана с екип на ЦСМП в МБАЛ - Пазарджик АД, където след направени изследвания е установено, че е получила редица травматични увреждания по тялото и главата, подробно описани. Пострадалата постъпва в МБАЛ Уни Хоспитал ООД - Панагюрище, тъй като се оплаква от силни болки в главата. И към настоящия момент ищцата се оплаква от болки в главата, виене на свят и гадене, с болка при дишане и кашляне и т. н. От инцидента пострадалата е и с влошено психическо здраве. Във връзка с лечението се твърди, че е направила редица разходи за закупуване на медицински консумативи и лекарствени продукти за сумата от 322.14 лева. Предявена е претенция към ответника-застраховател на виновния водач Н. В. на 01.06.2021 г. По образуваната щета има отказ от изплащане на обезщетение. Излага се, че ищцата е водила срещу ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД исково производство във връзка с процесното ПТП, като е постановено решение по т. д. № 14/2021 г. на ОС - Пазарджик, потвърдено с решение на ПАС по в. т. д. № 506/2022 г., в което производство настоящият ответник е бил трето лице - помагач на страната на ответника - застраховател. Решението е влязло в сила. Моли се за уважаване на исквете.

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК ответникът, чрез адвокат Н. Ш. е подал отговор на исквата молба. Оспорва исквете. Излага съображения относно липсата на обвързваща сила на Констативния протокол за ПТП. Отрича водачът на л. а. да има вина за ПТП. Възразява водачът на този автомобил да е проявил виновно и протовиправно поведение. Навеждат се доводи и за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалата поради непоставен предпазен колан. Излага се, че приложените доказателства във връзка с твърдяните имуществени реди сочат на разходи в размер на 222.14 лева, а не на такъв от 322.14 лева. Аргументира се, че началната дата за претендираната законна лихва следва да е датата на подаване на исквата молба - 09.03.2023 г. Моли се за отхвърляне на исквете.

В срока по чл. 372, ал. 1 от ГПК е постъпила допълнителна искова

молба, с която се оспорват доводите на ответника.

В срока по чл. 373, ал. 1 от ГПК е постъпил допълнителен отговор на ДИМ. Сочи се, че влязлото в сила решение по т. д. № 14/2021 г. на ОС – Пазарджик не удостоверява виновното и противоправно поведение на водача В., тъй като с решението са отхвърлени исковете по отношение на ответника „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД при съобразяване липсата на виновно и противоправно поведение на водача на л. а. М. В..

По допустимостта на производството:

Легитимацията на страните съответства на твърденията на ищцата за претърпени вреди от деликт и застрахована гражданска отговорност на делинквент при ответника-застрахователно дружество.

Сезиран е родовокомпетентният съд – чл. 104, т. 4 и т. 6 от ГПК.

В случая претенциите на ищцата за присъждане на законна лихва за забава представлява материалноправна последица от евентуалното уважаване на исковете за обезщетения и не се предявява като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД, поради което ищцата не е длъжна да сочи размер на търсената лихва (в този смисъл е и съдебната практика на ВКС – Решение № 193 от 26.06.2012 г. по гр. д. № 611/2011 г., I г. о., Определение № 406 от 15.07.2009 г. по ч. т. д. № 300/2009 г., I т. о.).

Съдът приема, че надлежно е упражнено правото на иск, доколкото ищцата е провела описаната в чл. 498, ал. 1 и ал. 3 от КЗ процедура за разглеждане на претенцията пред застрахователя, като е сезирала същия на **01.06.2021** г. с искане за заплащане на обезщетение досежно процесния инцидент, респ. налице е отказ за изплащане на обезщетение. Относно датата на получаване на претенцията от застрахователя – вж. определение от открито съдебно заседание от 15.12.2023 г., по реда на чл. 146, ал. 1, т. 3 от ГПК.

Видно от постановление от 02.02.2023 г. на прокурор при РП-Пазарджик, образуваното ДП № на РУ - Пазарджик, респ. прокурорска преписка № г. на РП - Пазарджик е прекратено поради направено искане за това от пострадалата ищца (л. 100 от делото).

Съдът установи, че с влязло в сила решение № 506 от 23.11.2022 г. на ПАС по в. т. д. № 506/2022 г., с което е потвърдено решение по т. д. № 14/2021 г. на ОС - Пазарджик, исковете на настоящата ищца П. П. с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ срещу „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД за изплащане на обезщетения във връзка със същото ПТП, както по настоящото

дело, са отхвърлени като неоснователни. В това производство участие е взел настоящият ответник „ОЗК Застраховане“ АД, в качеството му на трето лице – помагач на „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД.

Съгласно чл. 298, ал. 1 от ГПК, решението влиза в сила само между същите страни, за същото искане и на същото основание, а според чл. 299, ал. 1 от ГПК, спор, разрешен с влязло в сила решение, не може да бъде пререшаван освен в случаите, когато законът разпорежда друго. Съгласно чл. 223, ал. 1 от ГПК, постановеното решение има установително действие в отношенията на третото лице и насрещната страна. Видно от цитираните разпоредби, с влязлото в сила решение по т. д. № 14/2021 г., между насрещните страни: ищцата, от една страна, и „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД и „ОЗК Застраховане“ АД, от друга, е формирана СПН досежно несъществуването на гражданско притезание в полза на П. П. по иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ спрямо „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, като застрахователно дружество, при което е застрахована гражданската отговорност на водача М. В. В. по застраховка „ГО“ на автомобилистите. Следва да се отбележи, че в т. 18 от ТР № 1 от 04.01.2001 г. по тълк. дело № 1/2000 г. на ОСГК е разяснено, че със СПН се ползва само решението по отношение на спорното материално право, въведено с основанията и петитума на иска като предмет на делото. С решението си съдът подвежда фактите под правната норма и ги обявява в диспозитива като правни последици, които се ползват със сила на пресъдено нещо. Затова диспозитивът на решението представлява източника на силата на пресъдено нещо. Мотивите на решението не са източник на СПН, макар да са задължителна част от съдържанието на съдебния акт, в която се обосновава волята на съда, отразена в диспозитива. В тях се съдържат редица констатации относно доказателствените и правнорелевантните факти, които не са обхванати от спорния предмет /каквито напр. са обсъдените обстоятелства, че виновен за ПТП е водачът Н. В., които безспорно не са част от спорния предмет на т. д. № 14/2021 г./, респ. по тях не се формира СПН.

Отделно от това, за пълнота следва да се отбележи, че процесуалният закон не визира като основание за отвод на съдията участието му при разрешаване на друго дело между същите страни или поради връзка на делата - Решение № 103 от 16.01.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2875/2017 г., I г. о.

Съдът приема от **фактическа и правна страна** следното:

На основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ГПК, съдът е приел за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че към датата на инцидента

07.07.2019 г. между ответното дружество и водача на л. а. , рег. № , Н. В. В. е съществувала сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и че ищцата е провела описаната в чл. 498, ал. 1 и ал. 3 КЗ процедура за разглеждане на претенцията пред застрахователя , като го е сезирала с искане за заплащане на обезщетение (на 01.06.2021 г.), респ. ответникът е отказал изплащане на обезщетение.

По делото са приети документи от ДП № г. на РУ на МВР - Пазарджик, респ. прокурорска преписка № на РП - Пазарджик, касаещи процесния инцидент, вкл. е приет и Констативен протокол за ПТП с пострадали лица от 07.07.2019 г., съставен при посещение на място от дежурен служител на ОДМВР – Пазарджик. Приетата по делото медицинска документация е анализирана и коментирана в изготвеното от д-р П. М. заключение по допуснатата комплексна съдебна експертиза.

От събраните по делото гласни доказателства се установи следното:

Свидетелят З С Н дава показания, че заедно с ищцата са пътували в една кола при настъпване на произшествието, като и двете седяли на задните седалки. Били са четирима души в колата. След удара П. била в безсъзнание за кратко, след което се съвзела, но продължавала да бъде неадекватна - не желала да се качи в линейката и да бъде прегледана. Движели са се с 100 км/ч по магистралата. Малко преди удара е забелязала, че изскачат искри и колата полетяла. Като по филмите. Твърди, че и двете са били с поставени предпазни колани.

Свидетелят И К П, съпруг на ищцата, дава показания, че ищцата му се е обадила по телефона веднага след катастрофата. Когато отишъл на мястото на инцидента, тя била в линейката. След като казала, че й няма нищо, заедно със съпруга си се прибрали вкъщи. На сутринта ищцата не можела да стане от леглото, цялата била отекла на счупеното място, била посинена и на гърдите. При прегледа впоследствие в МБАЛ „Уни Хоспитал“ - Панагюрище намерили счупването, както и излив на течност в белия дроб, което било по страшно от счупването. Наложило се нараненият от счупването раменен пояс да се държи със специални колани, които при сваляне и поставяне обратно причинявали силни болки. Ищцата постоянно се оплаквала от премрежване пред очите. В момента не искала да шофира, тъй като се притеснява, че може отново да й се премрежи пред очите и да настъпи инцидент. Страхувала се дори да се вози в кола. Свидетелят описва какви трудности е изпитвал във връзка с работата си като земеделски производител и отглежданото пчелно семейство, предвид че е трябвало постоянно да обгрижва съпругата си при

възстановяването ѝ.

Свидетелят Н. В. В. дава показания, че е участвал в процесния пътен инцидент през месец юли 2021 г. (в действителност юли 2019 г.). Управлявал л. а. , като се движел в дясната лента, когато усетил удар в лявата страна на автомобила. Скоростта на неговия автомобил била не повече от 110 км/ч. След това чул писък и стържене на метал. Заявява, че преди това „застъргване“ няма спомен да е погледнал огледалата за задно виждане. Видял как една кола прелетяла над неговата. Твърди, че не е предприемал никакви маневри – изпреварване, навлизане в друга лента. Излага, че на място органите на КАТ му заявили, че е загубил управление над автомобила, но поддържа, че това не е вярно. Сочи, че му била наложена глоба от 20 лева в деня на инцидента и 200 лева след това.

Свидетелят М. В. В. дава показания, че е участвал в процесния пътен инцидент през месец юли 2019 г. Управлявал л. а. и заедно със съпругата си пътували за гр. София. Инцидентът станал малко след заведението „“, при изпреварване на л. а. . Управлявал Маздата с разрешената скорост от около 130-140 км/ч. Спомня се, че в неговата посока, в лявата лента, предвидена за изпреварване не е имало други автомобили, но в дясната лента, където се движел , имало. Притеснил се за момент, защото се движел много бързо (почти едновременно с изпреварващата го), като въпреки че настигал движещите се пред него в дясната лента за движение автомобили, не намалявал скоростта. Свидетелят В. осъществил контакт с очи с водача на и останал уверен, че същият го забелязал. Продължил да изпреварва и тогава усетил удар отзад, „в задния десен край на колата“. Не е имал възможност за реакция, защото автомобилът му веднага се преобърнал, като се озовал по таван на банката. Обяснението на свидетеля за причината за настъпването на удара е, че л. а. не е преценил правилно дистанцията и при опита си също да изпревари приближаващите автомобили, навлиза в лявата лента, без да изчака изпреварващата го и я удря.

От изслушаното по делото заключение на вещите лица инж. В. Ф. и д-р П. М. по допуснатата КСАВТМЕ, прието от съда за пълно, обосновано и компетентно изготвено, неоспорено от страните, се установи следното:

В медицинската част:

От настъпилото на 07.07.2019 г. ПТП ищцата е претърпяла следните травматични увреждания: контузия на гръден кош, на главата, тялото и крайниците /разкъсно-контузна рана под лявото коляно, травматични отоци и

кръвонасядания/. На 10.07.2019 г., след клиничен преглед, е установено от ортопед и рентгенография счупване на лява ключица. Наложена е мека имобилизация с ортеза за 4 седмици, придружено от медикаментозно лечение: обезболяващи, антибиотици, кортикостероиди и т. н. След свалянето е провела два курса по 10 дни физиотерапия в доболнична помощ, по анамнестични данни. Балнеолечение не е провеждано. В проведеното открито съдебно заседание, при изслушването на д-р М., същият уточнява, че се касае до двуфрагментно косо счупване на ключицата, без дислокация на фрагмента. Това обяснява защо пострадалата не е потърсила медицинска помощ веднага след инцидента, тъй като извън болките не е имало видима деформация в областта на ключицата.

Установени са също така промени от травматично естество в ляв бял дроб, поради което след консултация с пулмолог, е предписано консервативно медикаментозно лечение. Във връзка с оплакване от световъртеж ищцата е била консултирана и от невролог, респ.

хоспитализирана в Клиника по неврология на МБАЛ Унихоспитал - Панагюрище, където е установено хипоплазия на дясната вертебрална артерия – диаметър 1.5 мм. За хипоплазията се приема състояние, при което лумена на вертебралната артерия има диаметър под 2 мм, респ. кръвният ток през артерията е по-малко от 50 мл/мин. Това състояние е вродено и протича безсимптомно в детска и млада възраст. В по-напреднала възраст и в съчетание с дегенеративни промени в шийните прешлени и склеротични промени на съдовете, доставящи кръв на мозъка, се влошава мозъчното кръвообращение - състояние известно като вертебробазиларна недостатъчност, водещо до главоболие, често с мигренозен характер, несигурна походка, зрително увреждане, световъртеж, замъглено зрение, кръвно налягане, нистагъм.

В История на заболяването, издадена от Клиника по нервни болести на МБАЛ Унихоспитал – Панагюрище, в рубриката Придружаващи заболявания е записано: Хипертонично сърце без (застойна) сърдечна недостатъчност. Тази диагноза, според експерта, не е подкрепена с доказателства, тъй като това състояние се установява чрез ехокардиограма, каквата не е правена. Коректната диагноза е Хипертонична болест, доколкото ищцата сама излага пр извършения по делото преглед, че повишава кръвното налягане от 2016-2017 г. в границите до 160/100 мм живак. При по-значително покачване на кръвното налягане може да има главоболие, предимно тилно и чувство на напрегнатост.

Възстановителният период на ключицата е отнел около 2 месеца, като работоспособността е била загубена за 75 дни. Раната на крака е зараснала за около 2 седмици, а останалите мекотъканни увреждания са оздравели за около 3 седмици. Белодробната контузия е лекувана медикаментозно за 1 месец. Към момента оздравителният период за травматичните увреждания е приключил с функционално възстановяване. Вещото лице излага, че лечението е било правилно, прецизно, комплексно и резултатът от него е много добър.

Няма видими белези по тялото на пострадалата, които да са последици от процесното ПТП. Във външната част на лявата ключица се напипва калус /костна тъкан след фрактура/, който не е видим над кожата.

Експертът излага, че направените разходи от ищцата за сумата от 322.14 лева са в причинно-следствена връзка с процесните увреждания.

В автотехническата част:

Автомобил с водач Х М (в който е пътувала и ищцата) се е движел в западна посока по дясната лента за интензивно движение на АМ - Тракия със скорост от около 90 км/ч в колона от последователно движещи се на дистанция автомобили. Л. а. с водач Н. В. се е движел в същата посока и в същата лента, като е догонвал колоната със скорост от 110 км/ч, приближавайки се зад л. а. . По същото време л. а. с водач М. В. се е движел и догонвал колоната и последния участник - л. а. , като при скорост от 130 км/ч е заел свободната лява лента с намерение да извърши изпреварване на по-бавно движещите се пред него автомобили. В един момент около 0.4 - 0.5 сек преди конфликта, когато дистанцията в дясната лента между л. а. и л. а. е била около 10 - 15 метра, а л. а. се е изравнил с , настъпва и **първият удар** - водачът Н. В. не намалява скоростта на л. а. , изменя посоката си на движение наляво и навлиза в лентата за изпреварване, като с предната лява странична част - зоната на предната лява гума, броня и калник удря задната дясна и странична част в зоната на дясната гума, заден десен панел и броня на л. а. . При това положение, водачът на л. а. , вследствие на по-високата си изпреварваща скорост и създадения въртящ момент около вертикалната ос на автомобила по часовниковата стрелка, губи контрол на управлението му и с отделени от пътното платно десни гуми се придвижва напред и надясно. За време от още 0.6 сек достига до задната лява част на л. а. и го удря в задната лява и странична част с предната дясна странична част, при което се реализира **вторият удар**. От този удар л. а. изпада в безконтролно аварийно движение, изразяващо се в странично плъзгане надясно. С тази си насоченост

л. а. Пежо напуска платното за движение отдясно, навлизайки в десния банкет, разкъсва предпазната метална ограда на АМ - Тракия, след което попада в наличния бетонен напоителен канал и остава там. В резултат на втория удар между л. а. и л. а. , който протича пред предната част на л. а. , л. а. в резултат на високата постъпателна скорост и рязката промяна на траекторията изпада в безконтролно аварийно движение, изразяващо се в преобръщане по надлъжната ос в посока обратна на часовниковата стрелка надясно и напред, напуска платното за движение и навлиза в затревената част на банкета до наличната метална ограда. При това си изпреварващо движение пред другите участници, върху дясната лента за интензивно движение последва и **третият удар** между задните състави на л. а. и десните странични състави на движещия се в дясната лента л. а. . От техническа гледна точка причина за настъпване на ПТП е внезапното навлизане на л. а. в лентата за движение на изпреварващия л. а. и последвалия контакт между тях. Възможност да предотврати ПТП е имал водачът на Пасата Н. В., който е следвало да контролира непрекъснато управлението на автомобила по начин, че да запази праволинейното му движение върху платното в процеса на предприето изпреварване от водача на л. а. . Водачът В. е следвало и да осигури достатъчно надлъжно разстояние до предно движещия се л. а. , да намали скоростта и да даде възможност на л. а. да завърши маневрата изпреварване.

Понятието „мъртва точка“ съществува при зоната на видимост, осигурявана от страничните огледала за обратно виждане. При правилно регулиране на страничното ляво огледало на водача зоната на видимост е по-голяма. Не може категорично да се отговори на въпроса дали л. а. се е намирал в т. нар. „мъртва зона“ на видимост, но със сигурност в момента на удара между двата автомобила л. а. е бил в обсега на видимост вляво за водача на и същият е можело да бъде възприет слухово и зрително от него (самият водач В. заявява в съдебно заседание, че не е погледнал огледалото за задно виждане).

Фабрично л. а. има монтирани предпазни колани както на предните две седалки, така и на задните три места. Вещите лица категорично приемат, че ищцата е била без правилно поставен предпазен колан по време на произшествието (така и при изслушването в открито заседание). Липсват и характерните увреждания по тялото, които да могат да се свържат с действието на лентите на обезопасителния колан. При правилно поставен предпазен колан тялото на пътника на задната седалка е добре установено на

място и при удар на автомобила от лявата страна не е възможно да се получи промяна на положението му и травмиране с изключение на случаите на тежки деформации на купето. При уточнения механизъм на ПТП и обективизираните травматични увреждания на пострадалата, може да се твърди, че при правилно поставен обезопасителен колан, тя нямаше да ги получи.

Правни изводи:

Предявени са искове по чл. 432, ал. 1 от КЗ.

Съгласно посочената разпоредба, увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" при спазване на изискванията на чл. 380 от КЗ.

В производството по иск с правно основание по чл. 432, ал. 1 от КЗ върху ищеца лежи доказателствената тежест да установи: противоправно поведение от страна на делинквента; вреда; причинна връзка между деяния и вреда; вина (която се презумира при установено авторство); наличие на валидно застрахователно правоотношение между сочения делинквент и ответното застрахователно дружество по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите; настъпване на застрахователното събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

Отговорността на застрахователя за заплащане на обезщетение за вреди произтича от сключения застрахователен договор, а не от непозволеното увреждане. Тази гражданска отговорност е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, обстоятелство което обуславя отговорност на застрахователя за всички причинени от него вреди и при същите условия, при които отговаря самият причинител на вредите.

По делото безспорно се установи наличието към датата на процесното ПТП на валидно застрахователно правоотношение между водача на л. а. , рег. № , Н. В. и ответното дружество по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Анализираният в заключението на вещите лица по допуснатата КАВТМЕ механизъм на ПТП се подкрепя и от събраните по делото гласни доказателства. Свидетелят М. В. (водач на л. а.) излага, че е пътувал по автомагистрала Тракия от Хаскова в посока София със скорост около 130-140 км/ч, като в един момент е предприел изпреварване на колона от автомобили. Изпреварвайки последния л. а. , двата автомобила са се движели успоредно.

Пред В. е нямало автомобили, а пред л. а. е имало други МПС. Твърди, че не е видял реакция от страна на водача на да намали скоростта, въпреки че е наближавал предно движещия се автомобил. Свидетелят се притеснил, дали водачът на л. а. го вижда. Двата са си срещнали погледите, от което св. В. приел, че другият водач го е забелязал и продължил изпреварването. В един момент усетил удар отдясно отзад. Предположението на свидетеля за причината за произшествието е, че след като водачът на л. а. не е могъл да намали скоростта и за да не се удари в предния автомобил, е направил опит да изпревари зад л. а. , да се включи зад него, но го удря. Свидетелят Н. В. излага, че докато се е движел в дясната лента със скорост около 110 км/ч в един момент започнал да чува стържещ звук на ламарина и в следващия момент видял пред панорамното стъкло как прелита един автомобил (процесната), която пада и удря отдясно .

Съгласно чл. 42, ал. 1 от ЗДвП, водач, който ще предприеме изпреварване, е длъжен преди да подаде сигнал, **да се убеди, че не го изпреварва друго пътно превозно средство** и че движещото се след него пътно превозно средство или това, което ще изпреварва, не е подало сигнал за изменение на посоката си на движение наляво (т. 1) и след като е подал сигнал, да се убеди, че има видимост, свободен път на разстояние, достатъчно за изпреварване, и че може да заеме място в пътната лента пред изпреварваното пътно превозно средство, без да го принуждава да намалява скоростта или да изменя посоката на движение (т. 2).

В настоящия случай безспорно се установи, че конкретната причина за настъпване на ПТП се състои изцяло в поведението на водача на л. а. Н. В., който внезапно и неадекватно изменя посоката на движение на управлявания от него автомобил, като по този начин навлиза несъобразено в лявата лента за движение на изпреварващото го в този момент МПС л. а. , т. е. в ситуация, когато това не е безопасно и в нарушение на чл. 42, ал. 1, т. 1 от ЗДвП. От друга страна, поведението на водача на л. а. и скоростта на движение на автомобила му са напълно съобразени със ситуацията и разпоредбите на ЗДвП. Действително л. а. е ударен пряко от л. а. , но предвид че този удар е в причинно-следствена връзка с предходно настъпилия удар на л. а. спрямо л. а. (т. е. ако последният липсваше, нямаше да се стигне и до последващия удар между л. а. и л. а.), то виновното и противоправно поведение на водача Н. В. са доказани.

По възражението за съпричиняване от страна на пострадалата:

Съгласно чл. 51, ал. 2 от ЗЗД обезщетението за вредите, причинени на

увредения може да се намали, ако сам той е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат. Следователно граматическото и логическо тълкуване на цитираната норма дават основание да се приеме, че релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който не би се стигнало, наред с проявеното от виновния за непозволеното увреждане неправомерно поведение вредоносен резултат.

Обективният характер на съпричиняването е признат изрично от Върховния съд в т. 7 ППВС № 17/1963 г., което има характер на задължителна съдебна практика по смисъла на чл. 280, ал. 1, т. 1 от ГПК. С цитираното постановление Пленумът на Върховния съд е приел със задължителна за съдилищата в Република България сила, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване, като се преценява единствено наличието на причинна връзка между поведението му и настъпилия вредоносен резултат, а не и вината.

Възражението се основава на поведението на пострадалата, която се твърди, че е пътувала без поставен обезопасителен колан, което ако беше направено, щеше да възпрепятства причиняването на травмите.

В трайната съдебна практика се приема, че само по себе си нарушението на установените в ЗДвП и ППЗДвП правила за движение по пътищата не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото се за същия обезщетение. Необходимо е нарушението да е в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т. е. последният да е негово следствие, тъй като приложението на правилото на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на увреждането. Застъпено е становището, че приносът трябва да е конкретен – да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива от страна на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем (Решение № 16/4.02.2014 г. на ВКС по т. д. № 1858/2013 г., I т. о.).

В настоящия случай експертите по комплексната експертиза в откритото съдебно заседание излагат категорично становище, че пострадалата ищца е пътувала в автомобила без поставен предпазен колан, който щеше да предотврати настъпване на уврежданията. Нарушението от нейна страна на

чл. 137а, ал. 1 от ЗДвП обосновава настоящият състав да приеме, че изискуемата се от чл. 51, ал. 2 от ЗЗД причинна връзка между поведението на пострадалата и настъпилия вредоносен резултат е доказана, поради което е налице твърдяното от ответника съпричиняване, водещо до редуциране на обезщетението за обезвреда с 1/3 (съдебната практика сочи сходна степен на съпричиняване – вж. Решение № 141 от 31.08.2017 г. на ВКС по т. д. № 2272/2016 г., II т. о.).

По размера на обезщетението за неимуществени вреди:

Вредата представлява промяна на имуществото, правата, телесната цялост и здраве, душевност и психическо състояние на човека. Вредата (имуществена или неимуществена) е елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане. Вредите са не само основание за отговорността при непозволено увреждане, но и определят размера на обезщетението.

В случая обективните данни, събрани по делото са, че от процесния инцидент на **07.07.2019** г. пострадалата П. И. П. (на 54 г. към датата на увреждането) е получила счупване на лява ключица, като най-тежка травма, разкъсно-контузни рани под ляво коляно, отоци и кръвонасядания, травма на бял дроб, която е лекувана консервативно с медикаменти.

Възстановяването на ищцата е протекло за период от около 2 месеца, като оздравителният процес е приключил успешно, като липсват данни за остатъчни травматични последици. Не се установяват белези по тялото на пострадалата, причинени от инцидента, а образуваната костна тъкан вследствие фрактурата на ключицата е подкожна и не е видима, като същата не създава допълнителни затруднения или ограничения в раменния пояс. Коментираните в медицинската част на заключението световъртеж, хипоплазия и хипертонична болест не са в причинно-следствена връзка с инцидента, поради което не влияят върху доказаността на иска и неговия размер, същите са ирелевантни.

Отчитайки тези обстоятелства наред с вида на получените травматични увреждания, периода на възстановяване, времето през което са търпени болки – първоначално интензивни с постепенно затихване, изживеният стрес и емоционален дискомфорт от промяна начина на живот за периода на възстановяване, искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди се явява доказан по основание, като за определяне размера на обезщетението от значение е създаденият от съдебната практика ориентир (вж. напр. Решение № 50049 от 02.06.2023 г. на ВКС по т. д. №

656/2022 г., I т. о. – ПТП 2019 г., счупване на дясна ключица, възстановяване около 2 месеца; счупване на два гръдни прешлена на гръбначния стълб, без засягане на гръбначния мозък, причинило трайно затрудняване движението на снагата за около 6–8 месеца; счупване на лява бедрена кост в горната й трета, затруднило движението на левия крайник със среден срок за възстановяване около 8–10 месеца – 80 000 лв.; Решение № 72 от 11.07.2023 г. на ВКС по гр. д. № 4507/022 г., IV г. о. – ПТП 2019 г., фрактура на дясна ключица в средна трета с разместване, което е причинило силни болки 7-10 дни, обездвижване и трайно затруднение на движението на крайника за около 2 месеца – 20 000 лв.; Решение № 60099 от 18.08.2022 г. по т. д. № 322/2020 г., I т. о. – ПТП 2016 г., счупване на дясна ключица, оперативно лечение, 2 месеца възстановяване, леко ограничение в крайната степен на движение на раменната става, останал белег – 18 000 лв.).

Обезщетението за неимуществени вреди с оглед приложението на чл. 52 от ЗЗД и критериите, за определянето му по справедливост, следва да отчита както общо-икономическата и социална рамка на равнището на живот към датата на ПТП – **2019 г.**, така и че тя е фон на проявление на конкретна неимуществена вреда за конкретния ищец. Моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им. Не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта, определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди.

Настоящият съдебен състав приема, че паричният еквивалент на понесените от ищцата П. доказани неимуществени вреди, търпени в установения по делото период във връзка с получените телесни повреди, възлиза на претендираната от нея сума от 30 000 лева, но предвид приетата 1/3 съпричиняване от нейна страна, искът за неимуществени вреди се явява основателен за сумата от **20 000 лева**. За разликата до претендираните 30 000 лева, частично от 40 000 лева се отхвърля.

По размера на обезщетението за имуществени вреди:

В медицинската част на експертизата, досежно извода на д-р М., че „направените разходи от ищцата за сумата от 322.14 лева са в причинно-следствена връзка с процесните увреждания“ не следва да се кредитира изцяло, тъй като направеният извод не се подкрепя от събраните по делото доказателства (независимо дали такива са били представени при извършения преглед за целите на експертизата, за което също няма данни), на основание чл. 202 от ГПК. Тоест, липсват доказателства за направени разходи за

лечение до претендирания размер от 322.14 лева, а само за сумата от **222.14 лева**, до който размер искът за имуществени вреди е принципно основателен, но предвид приетата 1/3 съпричиняване, същият следва да се уважи за сумата от **148.09 лева**. За разликата до претендираните 322.14 лева се отхвърля.

По отношение на законната лихва:

В действащия Кодекс за застраховането изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ (арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 от КЗ), тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 от КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Или, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на неправомерното увреждане съществува, но същата (по силата на самия кодекс) се поема от застрахователя от един по-късен момент, в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това.

По делото безспорно се прие, че ищцата е отправила претенция пред застрахователя на 01.06.2021 г. за заплащане на обезщетение за претърпените неимуществени и имуществени вреди, респ. не се установява датата, на която самият застрахован е уведомил застрахователя – ответник.

Ето защо, претенцията за законна лихва от датата на инцидента е неоснователна и не може да бъде уважена, като доколкото съдът е приел, че същата е последица от уважаването на исковете, а не отделен иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, не дължи отхвърлителен диспозитив в тази част.

По разноските:

Ищцата претендира разноски в размер на 300 лева - депозит за експертиза, 30 лева - за призоваване на свидетел и адвокатско възнаграждение на адв. Т. за оказаната безплатна защита на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от

ЗАДв, съгласно представен договор от 17.11.2023 г.

Не е направен разход за свидетел, поради което тази сума не представлява разноски.

Ответникът, от своя страна, възразява, че след като с определение по делото, постановено на основание чл. 83, ал. 2 от ГПК съдът е освободил ищцата само от задължението да внесе държавна такса за производството, но не и от разноски, не се установява ищцата да е материално затруднена, поради което не следва да присъжда адвокатско възнаграждение на посоченото основание.

По този въпрос съдът приема следното:

Съгласно чл. 78, ал. 1 от ГПК, заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска, а съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗАДв, ако в съответното производство насрещната страна е отговорна за разноски, адвокатът, оказал безплатно адвокатска помощ, има право на адвокатско възнаграждение. Между адвоката по чл. 38, ал. 1 от ЗАДв и насрещната страна не е налице договорно правоотношение, като задължението на последната за заплащане на възнаграждение на адвоката на противната страна произтича именно от отговорността ѝ за разноските. В тези случаи присъденото възнаграждение при оказана безплатна адвокатска помощ цели да възмезди положения труд от адвоката, а не да възстанови на страната изцяло или частично направените от нея разходи за адвокатско възнаграждение. Трайно е разбирането, че размерът на възнаграждението за безплатно осъществена правна помощ се определя съобразно размера на уважената/отхвърлена част от иска, т. е. според защитения интерес, при отчитане действителната фактическа и правна сложност на делото.

Многократно в практиката е поставян и въпроса за наличието на предпоставките по чл. 38, ал. 1, т. 1 – т. 3 от ЗАДв и начинът, по който същите се установяват в производството. Принципът, от който изхожда практиката на ВКС, е че достатъчно доказателство за осъществяване на основанието по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАДв са съвпадащите волеизявления на страните по договора за правна помощ, т. е., за да упражни адвокатът правото по чл. 38, ал. 2 от ЗАДв е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение не е заплатено от подзащитния, а е безплатно на съответното основание по чл. 38, ал. 1 от ЗАДв, като не се нуждае от доказване

отношението между клиент и адвокат (Определение № 50163 от 24.08.2023 г. по т. д. № 502/2022 г., II т. о., Определение № 2717 от 27.09.2023г. по ч. гр. д. № 3197/2023 г., II т. о.).

Отговорността по смисъла на чл. 38, ал. 1 от ЗАдв следва да се ангажира, независимо, че страната, която е получила безплатна адвокатска помощ, е освободена от съдебни такси и **разноски** по реда на чл. 83, ал. 2 от ГПК и не е представила списък по чл. 80 ГПК – така изрично Определение № 50041 от 27.04.2023 г. на ВКС по гр. д. № 2701/2022 г., I т. о.

От друга страна, с Решение на СЕС от 25 януари 2024 г. по дело C-438/22 по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд, е прието, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията "с оглед на целта" по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Изрично е посочено, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноски, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища на основание чл. 633 от ГПК, поради което настоящият съдебен състав следва да направи преценка дали нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, която препраща към Наредба № 1/2004 г. и задължава съда да определи адвокатско възнаграждение в размер не по-нисък от предвидения в нея, в случаите, когато адвокатът е осъществил безплатно адвокатска помощ на материално затруднено лице, е съответна на правото на ЕС.

Правото на адвоката да получи възнаграждение за своя труд е изрично прогласено в нормата на чл. 36, ал. 1 от ЗАдв, а като израз на социална

дейност той може да предостави безплатно адвокатски услуги (*pro bono*) на материално затруднени лица - чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. Разпоредбата на чл. 36, ал. 2, изр. 2 от ЗАдв изрично забранява уговарянето на адвокатско възнаграждение в размер по-нисък от посочения в наредба, издадена на основание по чл. 36, ал. 2 от ЗАдв, за съответния вид работа. Определянето на адвокатско възнаграждение от съда при безплатна правна защита (чл. 38, ал. 2 ЗА) и намаляването му при прекомерност на уговореното (чл. 78, ал. 5 ГПК) е ограничено до минималния размер по тази наредба. Това е Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, приета от Висшия адвокатски съвет. Въведеното с чл. 38, ал. 2 от ЗАдв правило, че съдът присъжда възнаграждение в определения от Висшия адвокатски съвет размер, който е значително по-висок от приложимите размери в аналогични случаи (по Закона за правната помощ), без възможност на съда да прецени вида, количеството и сложността на извършената работа, създава изкуствени икономически бариери при защитата на правата и интересите на участниците в гражданския процес и представлява нарушение на конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС, в какъвто смисъл е даденото тълкуване в решението по дело C-438/22 на СЕС.

По изложените съображения нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, препращаща към Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено **като ориентир** при определяне служебно на възнаграждения, **но без да са обвързващи за съда**. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат **на преценка от съда** с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото – в този смисъл е Определение № 50015 от 16.02.2024 г. на ВКС по т. д. № 1908/2022 г., I т. о.

Настоящият състав намира, че в полза на адв. Д. Т. следва да се присъди адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ на ищцата П., като материално затруднено лице по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв в размер на **2 043.75 лева**, а за разноски по делото ответникът следва да бъде осъден да заплати сума в размер на **199.34 лева** – за платен депозит, съразмерно на уважената част от исковете.

II. Ответникът също претендира разноски на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в размер на 300 лева – депозит за експертиза, 30 лева - за свидетел и

4 651.20 лева с ДДС – адв. възнаграждение /представени са доказателства за реалното изплащане на хонорара по банков път/.

Не е направен разход за свидетел, т. е. няма направени разноски.

Направено е възражение за прекомерност на основание чл. 78, ал. 5 от ГПК. Съгласно Наредба № 1/2004 г., която служи за ориентир при определяне на адвокатското възнаграждение, минималният размер на възнаграждението за адв. Ш. се определя в размер на **1 238.42 лева с ДДС**, съразмерно на отхвърлената част от иска. Ищцата следва да заплати на ответника и **100.66 лева** - за платен депозит, също съразмерно на отхвърлената част от исковете.

Ищцата е освободена от задължението за внасяне на държавна такса на основание чл. 83, ал. 2 от ГПК. Съгласно чл. 78, ал. 6 от ГПК, когато делото е решено в полза на лице, освободено от държавна такса или от разноски по производството, осъденото лице е длъжно да заплати всички дължащи се такси и разноски. Съответните суми се присъждат в полза на съда. Съразмерно на уважената част от исковете, ответникът следва да заплати в полза на съда сумата от **850 лева** – за държавна такса.

Ето защо, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, **да заплати** на П. И. П., ЕГН *****, с адрес: гр. , ул. „“ № , сумата от **20 000** (двайсет хиляди) **лева** за претърпените от нея неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 07.07.2019 г. по вина на водача Н. В. В., управлявал л. а. , както и обезщетение от **148.09 лева** (сто четиресет и осем лева и девет стотинки) за претърпени от нея имуществени вреди - разходи за лечение и възстановяване в резултат на същото ПТП, ведно със законната лихва върху главниците, считано от 01.06.2021 г. до окончателното плащане, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, по банкова сметка в „, с титуляр Д. С. Т., клиент П. И. П., като

ОТХВЪРЛЯ предявения иск за неимуществени вреди за разликата над присъдените 20 000 лева до претендираните 30 000 (трийсет хиляди) лева – частично от 40 000 лева, както и иска за имуществени вреди за разликата над присъдените 148.09 лева до претендираните 322.14 лева (триста два и два лева и четиринайсет стотинки), като неоснователни.

ОСЪЖДА „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и

адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати на адв. Д. Т. от САК, под личен рег. № сума в размер на **2 043.75 лева** (две хиляди четиресет и три лева и 75 стотинки), представляващи адв. възнаграждение за оказаната безплатна правна защита, съразмерно на уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАДв.

ОСЪЖДА „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати на П. И. П., ЕГН *****, с адрес: гр. , сумата от **199.34 лева** (сто деветдесет и девет лева и 34 стотинки) – съдебно-деловодни разноси за платен депозит за вещи лица, съразмерно на уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА П. И. П., ЕГН *****, с адрес: гр. , да заплати на „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, сумата от **1 238.42 лева** (хиляда двеста трийсет и осем лева и 42 стотинки) с ДДС – разноси за адвокатско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от исковете, както и **100.66 лева** (сто лева и 66 стотинки) – разноси за платен депозит за вещи лица, съразмерно на отхвърлената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати по сметка на Окръжен съд – Пазарджик сумата от **850** (осемстотин и петдесет) **лева**, представляващи държавна такса, съразмерно на уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, както и 5 (пет) лева – за служебно издаване на изпълнителен лист при неплащане на сумата в срока за доброволно изпълнение.

Решението може да бъде обжалвано пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____